מסורת השרס

דן אפילו ביחיד· דכתיב (ויקרא יט) "בצדק תשפוט" וקסבר אין כאן עירוב פרשיות: דגמירנא· שמועות(ה) ודיינין מרבותי: וסברנא· יודע אני להוסיף ולישב טעמים מדעתי: ונקיטנא רשותא· מריש גלותא דייננא דיני ממונות ביחידי: דיניה נאו דינא· והדר דינא לגמרי: דן דינא· ביחידי: אי קבלוך עלייהו· תורה אור

ריש כה: לגמרי ליך לאחריך אם לדין אם לטעות ולא יתבטל, לא תסלם: ואי לא ויל עליים· ואי לא קבלו טעותך עליהם לתמרנך דן דיינת לן דין תורה זיל עליים, ומיהו מיהדר דינא לא תלמא גמיר וסביר וכי לא נקיט רשותא דייניה-דינא, ולא מהדר: לישקול רשותא· דכיון דבכשות נחת לא מסלם: מסכא לכבא· מריש גלותא (ג) לבבל למידן דינא בבבל: ומפסס לפסס· מנשיא לתרן ישראל לדון בתרן ישראל: שבע· לשון שרה ויש להן רשות להפקיר הפקר ב"ד הפקר דכתיב (עזרא י) וכל אשר לא יבא וגו' ביבמות בהאשה רבה (דף פט:): מחוקק· שרה מועצת: שרודים אם הפס· שיש להם כח ורשות מאת מלכי פרס: בני בניו של הלל· הלל נשיא היה כדתמר בספסים באלו מציאות (דף סו.) הושיבוהו ברחש דברים ומיטבו נשיא עליהם: דן דינא· בבבל וטעה: אמאי· לא"ל לקמיה דרבי חייא: ש"מ מפסס לכבא לא מפני· והא רבה בר חנה רשותא הוה נקיט מרבי דנשיא דא"י היה כדתמרן לקמן בשמעתין בן אחי יורד לבבל וכו': לא מייייבו נקיטנא רשותא· ואינו כפוף לכם: על הגבולין· הנמסכות אחר ארץ ישראל: מאי רשותא· דרבה בר חנה: יורש· איסור והיתר אמר להם רבי יורה ולקמן פריך לי גמיר למה ליה רשותא בהוראה: ידין· ברשות ויפער מלאם: יפיר בבכורות· ירקה במומין ואם קבוע הוא יתירנו לשוחטו בזמיה דרבי אין לבכור תקנה עד שיפול בו מום דאחר תורבן היה: לא יפיר· לקמן מפרש טעמא: מיבו· אבוה דרב הוא כדתמרינן בתר לתרבנה עשר (פסחים דף ד.) א"ל אייבו קיים כו': ואנא· אבוה דרבה: מכפרי· מקום: על

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה דגמירנא שמועות ודיינין: (כ"ר"ה מכא וכו' דבבל למידן: (ג) תוס' ד"ה דן וכו' לו אם היה הלוה אינו רוצה לדון: (ד) ד"ה ולא לא וכו' ואם היה מומחה ליתן דין פטור לכן נראה:

"ואם היה *מומחה לרבים דן אפילו יחידי"

אמר רב נחמן בגון אנא דן דיני ממונות ביחידי וכן אמר ר' חייא בגון אנא דן דיני ממונות ביחידי, איבעיא להו בגון אנא= דגמירנא וסבירנא ונקיטנא רשותא, אבל לא נקיט רשותא דייניה-לא דינא או דילמא אע"ג דלא נקיט רשותא דייניה דינא? ת"ש דמר זוטרא בריה דר"נ דן דינא וטעה, אתא לקמיה דרב יוסף, א"ל אם קיבלוך עליהו לא תשלם, וא"ל לא, ויל שלים ש"מ רבי לא נקיט רשותא דייניה= דינא ש"מ. אמר רב: האי מאן דבעי למידן דינא ואי טעה, מבעי למיפטרא, לישקול רשותא מבי ריש גלותא, וכן אמר שמואל לשקול רשותא מבי ריש גלותא /"פשיטא מהכא, ולהכא, ומהתם להתם *(מהני) ומהכא להתם (נמי) מהני-דהכא שבט והתם מחוקק *כדתניא "לא יסור שבט מיהודה" אלו ראשי גליות שבבבל שרודין את ישראל בשבט ומחוקק מבין רגליו" אלו בני בניו של הלל שנמלמדין תורה ברבים/מהתם להכא מאי? ת"ש דרבה בר חנה דן דינא וטעה, אתא לקמיה דרבי חייא א"ל אי קיבלוך עליהו לא תשלם, ואי לא, ויל שלים, והא רבה בר חנה רשותא הוה נקיט-ש"מ מהתם להכא לא מהני ש"מ, ולא מהני והא רבה בר רב הונא כי הוה מינצי בהדי דבי ריש גלותא אמר: לאו מינייכו נקיטנא רשותא, נקיטנא רשותא מאבא מרי, ואבא מרי מרב ורב מר' חייא ור' חייא מרבי: במילתא דעלמא הוא דאוקים להו, וכי מאחר דלא מהני, רבה בר חנה רשותא דנקט למה לי? לעיירות העומדים על הגבולין. מאי רשותא? כי הוה נחית רבה בר חנה לבבל אמר ליה רבי חייא לרבי: בן אחי יורד לבבל - יורה? יורה, ידין? ידין, יתיר בכורות? יתיר בכורות לבבל אמר ליה רבי חייא לר': בן אחתי יורד לבבל, יורה? יורה, ידין? ידין, יתיר בכורות? אל יתיר, מ"ש למר דקא קרי בן אחי ומ"ש למר דקא קרי בן אחתי? ומ"ש דרבה בר אחתיה, רבה בר חנה= בר אחות דלאו בר אחתיה, ואי בעית אימא

ואם היה מומחה לרבים דן אפילו יחידי

וקסבר אין עירוב פרשיות כתיב כאן וקשה דא"ל תקשה ליה הך ברייתא לר' אבהו דאמר שנים שדנו אין דינם דין לד"ה וע"ק דמשמע לפי' הקונטרס דלמאן דאית ליה עירוב פרשיות אין יכול לדון יחידי והא רב יוסף ס"ל בפ' המגרש (גיטין דף פח:) דבהדאות והלוחות עבדינן שליחותייהו אלמא אית ליה עירוב פרשיות ואפ"ה משמע בסמוך משבחא דמר זוטרא דאית ליה לרב יוסף דיחיד מומחה דן ואפי' יחידי ועוד מדקאמר בסמוך אבל לא נקיט רשותא דייניה לא דינא משמע דסבר כר' אבהו ואפי' הכי יחיד מומחה דן דלשמואל אפילו יחיד שאינו מומחה דיו דין דלאו דוקא נקט שמואל שנים כמו שאפרש לקמן בע"ה ודוחק לפרש דייניה לאו דינא לכתחלה לכך נ"ל דאפי' למאן דבעי ג' מומחין מדאורייתא תקנתא דרבנן היא דיחיד מומחה לרבים דן אפי' יחידי והשתא הא דקאמר דייניה לאו דינא לאו לכון אבל דיעבד אם כשמואל לקמן דשנים שדנו דייניהן דין אלא אבנון אנא דר' חייא קאי לדיים ליה דשמואל ולהאי פי' הא דפריך לקמן (דף ו.) לר' אבהו מדן אם הדין ה"מ לשטיי דמייתי ביחיד מומחה לרבים ומיהו קשה דבפרק ראוהו בית דין (ר"ה דף כה:) משמע דמדאורייתא קאמר דמומחה לרבים דן ביחידי דתנן התם שאין היחיד נאמן ע"פ עצמו ומפרש בגמרא דאיצטריך למיתני דלא תימא דנאמן מידי דהוה ליחיד מומחה דהכא ופריך ואימא ה"ג ומשני אין לך מומחה יותר ממשה ואי מדרבנן מאי מייתי ממשה וי"ל דהתם פריך ומשני למ"ד לענין דבר תורה חד נמי כשר: מומחה לרבים כו'. תנא דהאי מומחה לרבים היינו גמירנא וסבירנא כדמסיק מ"מ הא דקאמר לקמן בזה בורר (דף כג-) לענין פוסל והולך עד שיקבל עליו בפני ב"ד שמומחה לרבים לאו דיבעי גמיר וסביר כר' חייא ורב נחמן התם ב"ד קאמר וכיון שהם ג' אפי' סתם בני אדם מומחין לרבים אבל יחיד לא תשיב מומחה לרבים עד דגמיר וסביר: דן אפי' יחידי. ויכול לסוף לתת האדם בעל כרחו דאי בדקבליה עליוהו אפי' שאינו מומחה נמי ומכאן דסתם ג' יכולין לדון אם האדם בעל כרחו כשאינו רוצה לבא לב"ד דהא ג' במקום יחיד מומחה קיימי ואפי' שנים נמי דנין אם האדם בעל כרחו אלא דאיקרו בית ב"ד תקוף דאי בדקבלו עלייהו מיירי שמואל אמאי הוי ב"ד תקוף והא דתנן (לקמן דף כג.) זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד משמע דמדעתו אין בעל כרחו אלא הני מילי כשאומר לא אדון לפני זה אלא לפני זה אבל אם אמר אלא יבא כלל ב"ד לו אם(ג) הוה לוה ואינו רוצה לדון כלל בעיר כופין אותו ודנין אותו בעל כרחו:

כגון אלא דן דיני ממונות ביחידי: והא דתנן במסכת אבות (פ"ד מ"ח) אל תהי דן יחידי שאין דן יחידי אלא אחד הקב"ה עליה מובה קמ"ל שלום· פירש בקונטרס ואי לא כגון דאמרי ליה דיינת לן דין תורה ואין לחוש שמא יטעה: **ואי** לא זיל עשוי וישלם מביאו כדמוכח לקמן (דף ו.) דפריך לרבי אבהו מדן אם הדין ומוקי לה בדקבלה עליוהו ובשאינו מומחה אייבי דהא קתני סיפא ואם היה מומחה(ד) לרבים פטור לכך נראה ואי לא דלא קבלוך עלייהו כלל: **דהכא** שבט והתם מחוקק· משמע דשבט עדיף, והא דאמר בפרק מקום שנהגו (פסחים דף נא. ושם) אבל *מבבל לא"י כיון דאתן כייפינן להו עבדינן כוותייהו *) ואומר רבינו תם דה"מ במילתא דאיסור והיתר דבני א"י חכימי טפי *דאוירא דא"י מחכים כדאמר הכא דאיקרו מחוקק שמלמדין תורה ברבים אבל לענין הפקעת ממון ליפטר דהפקר בית דין הפקר עדיפי בני בבל דאיקרו שבט שרודין את העם במקל והייטו טעמא משום דראש גולה מזכירים ונשיא שבא"י מנקבות כדאמר ברוש שלמי*: **רבה** בר חנה· גרסינן דאי רבה בר בר חנה א"כ היה בן בנו של חנה והכא משמע דבן אחיו של ר' חייא היה ואבא אחיו של ר' חייא היה כדלקמן אבל רבה ב"ב חנה דבכולי הש"ס היה בימי ר' יוחנן ובן בנו של חנה להכי קאמר בר בר וי"מ דשם אביו בר חנה ולא יתכן כדאמר בהמוכר את הספינה (ב"ב דף עד.) כל בר חנה מאבא מרי ואבא מרי מרב· פי' ואבא מרי בטל רשות מרב דמי שיש לו רשות יכול ליתן רשות כענין שמלינו (לקמן דף יג:) לענין דיני קנסות דמי שהוא סמוך יכול לסמוך ויהיב ליה רשותא למידן דיני קנסות כדאמרינן (שם) ברש זכור אותו האיש שהמלמלה הוא בטלו דיני קנסות ואע"פ שהאלרך רבי חייא לטול רשות מרבי בשביל רבה בר חנה ורב שמא בעיניו של רבי היה ובעיניו לא היה רשאי אלא רבי אבא אמר רבה בר חנה היה בימי רבי:

*) נ"ל אומר ר"ת

עין משפט נר מצוה

כט א מיי' ס"ה מהל' סנהדרין הלכה ח סמג עשין כז טוש"ע ח"מ סימן ג סעיף ב ועיין בהגה"מ:

ל ב מיי' שם ס"ו הלכה ב סמג שם עשין ע"ב ח"מ סי' כה סעיף ב:

לא ג מיי' שם ס"ה שם סמג שם עשין ע"ב ח"מ סימן ג סעיף ב:

לב ד מיי' שם ס"ו הל' ב סמג שם עשין ע"ב ח"מ סימן כה סעיף ב:

לג ה מיי' שם ס"ד הלכה יד:

לד ו מיי' שם הל' יג:

לה ז ח מיי' שם הלכה יד:

לו ט מיי' שם הלכה ח וס"ג מהל' נכסות הלכה ח:

רבינו חננאל

בג' ואם היה מומחה לרבים דן אפילו יחידי וקי"ל דמומחה לא הוי אלא כרב נחמן אמר רב נחמן בגון אנא דאיננא דיני משונות ביחידי· וכן א"ר חייא ומיבעיא לן בגון אנא דגמירנא וסברנא ונקיטנא רשותא א"ר בגון אנא דגמירנא וסברנא אף על גב דלא נקיטנא רשותא דייניה דינא אי לא לא הוי דינא אלא חכם גדול חשוב ברורו כרב נחמן וכיתנא בו ' פ' מומחה מנוסה ברבים עד דנקיט רשותא ושאינא מר זוטרא דן דינא ומעה אתא לקמיה דרב יוסף ואא"ל אי קבלוך עליהו לא תשלם ואי לא ויל שלם ש"מ דייניה דינא אע"ג דלא נקיט רשותא וכן סניא רב האי מאן דבעי למידן דינא וכי מעי ליפסר לינקוט רשותא מבי ריש גלותא וכן אמר שמואל ואסיקנא מאן דנקיט רשותא מבי ריש גלותא מבבל לבבל ומארץ ישראל לארץ ישראל ומבבל לארץ ישראל נמי סתנ"ר רשותא דבבבל שבט בארץ ישראל מחוקק כדתניא לא יסור שבט מיהודה אלו ראשי גליות שבבבל שרודין את ישראל בשבט ומחוקק מבין רגליו אילו בני בניו של הלל שמלמדין תורה ברבים מארץ ישראל לבבל אשיק' דלא מהני ומאי רשותא דכי הא דכתב ליה רבי לרבה בר בר חנה כשירד לבבל יורה ידין יתיר בכורות וכתב ליה ר' (לרבינו) לרב ידין יורה אבל בכורות לא הרשהו להתיר משום דהוה רב בקי במומין מפי והוה שרי מומא דלא הוי ידעי אינשי ואמרי כי האי גוונא שרא רב והוו אתו למישרא מום עובר·

נוסח אחר

כדי שיהיו שנים יחיד שנים יהא תוקף (אפי' לא) יאמר קבלת עדות מרים גלותא מעכבת-אור- סעיף דאגיר ומבאר

נוסח

קבלת עדות דנין מדין טעמא שאם יהא בלבד מעלה

נוסח (המיון)

קבלת עדות מאי' בבבל (ויבאר מלות בחקרה שיגיה)

נוסח מהגנו

רבי בזה נמשך קבלת עדות על רבה בר חנה ועל רב (נוסח אל) שיגיה רבי ר' חיי"א

ספסים ד· מוק כ.

כאן הגל

אינו אבא בר אחתא אינו אבא בר אחתא אינו אבא בר אחתא

אי גמיר למה ליה רשותא למשקל · הא דלא מצי לענין ליפטר דבפר' אחד דיני ממונות (לקמן דף לג.) מוכח שצריך רשות ליפטר באיסור והיתר משום דאי ליפטר גרידא לא היה צריך למשקל רשותא בתרתי בהוראות ודין דבחד מינייהו סגי דהוי בכלל כל דבר שמתחייב לנפש: **ואינהו** סבר מי בעינים: תימה היאך טעו בין בילים לבעיים ותר"ת דלהיטו סבור דמי בילים דקאמר דהיינו מי בלים דכתיב (חיוב ח) הינגאה גמא בלי בלה וטעו בין בילים לבעיים: **פסולין** למי חטאת · ות"ת דבפרק המוכר את הספינה (ב"ב דף עד:) משמע שהם נהרות דדרסינן ועל נהרות יכונה אלו ד' נהרות ירדן וירמוך קרמיון ופיגה ותר"ת דוחלי נהרות הן ולפי שאין המים טולנין ועפר וטיט מעורב בהן פסולין למי חטאת דהוי תלילה בין מים לבלים וכתיב מים, חיים אל כלי (במדבר יט)*: **אלא** אם כן רחוק ממנו כו' · והא דאמר בפרק הדר (עירובין דף סב: ופס) דאפילו ביעתא בכותחא בעא מיניה מרב חסדא כולי שני דרב הונא ולא אורי התם רב חסדא לאורי בכפרי בשני דרב הונא ומיהו קשה מהא דקאמר התם (שם דף סג·) דרב המנונא לא אורי בתרתא דאתרגין בשני דרב הונא לפי שתלמידו היה והכא משמע דאוקי לשלם פרסאות יכול להורות ולכא למימר דהכא אייתי בתלמיד חבר ולכך שרי נמי אוקי לשלם פרסאות כמו רב חסדא דהתם דהא כיון דממשה גמרינן כדפירש בקונטרס משמע דבתלמיד גמור אייתי ודוחק לומר דתרתא דאתרגין חוץ ג' פרסאות היה ועוד דאמרינן התם (שם) בפניו אסור וחייב מיתה ושלא בפניו אסור ואין חייב מיתה משמע התם מתוך הסוגיא דאוקי לשלם פרסאות שבוב בפניו וחוץ של ג' שלא בפניו ונראה דהתם מייירי בלא נטל רשות מרבו: **רבי** חזייה גרסינן · ולא רבי חייא כדפי' בקונטרס שאלו מעשים מביא בירושלמי* על רבי שראה אותם בעכו ודייק מיניה דעכו יש בה מארץ ישראל מדבעי למיכל בה מעכרות ויש בה מחוצה לארץ מדבעם על אותו כהן שהיה עומד בגד דבאולה לארץ וגרס התם דרבי חזייה להאי גברא דהוה קאי בארץ העמים ונעיל נמי גרס ואינהו סבור מי שלא בלים קאמר: **שנים** שדנו כו' · הא דנקט שנים משום דאפילו שנים הוו ב"ד אחוה אבל ה"ה דאד נמי דיניה דין מדפריך בסמוך (דף ו.) לר' אבהו מהן הדין ולשמואל לא פריך ועוד יש לדקדק מדתניא לקמן (שם) וחכמים אומרים פשרה ביחיד ובני לפרושי טעמא דרבנן משום דמקשי פשרה לדין: **יפה** כח פשרה כו' · תימה במאי יפה כח דין נמי דומיא דפשרה שהיה מדעת שנים שדנו אין בעלי דינין יכולין לחזור בהן כיון דקיבלו רב דיהיבי *להו רשותא למידן ולא להתיר בכורות: **על הגאי** · עליהו ונראה דמיירי להו דונו אותם כמו כגון עד שנה לא עד שנתים ולא יותר: **מאי** · מהני בתוך הזמן לא שרגילים לעשות הדין לו עשו לנו פשרה כמו שרגילין לעשותה דבכה"ג יפה: לא: **גרש שמן** · כשהיה פורש ממנו וידד לבבל: **ברשותיו** · רשות נתונה לך לדון: **אפילו שנים מוכין כו'** · משנה היא [בזה בורר] (לקמן דף כט.): **יופיפו דדיינין** · דהוה ליה כמאן דלא הוה התם ואשכחה דתרי הוא, והאי ואתן בעינן מעיקרא תלתא, דאי נמי גמר דינא בתרי דהוי רובא, שפיר דמי: **שנים שעשו פשרה אין בעלי דינין יכולין לחזור בהן** · שהרי נתרצו ועל פיהן עשו גברא

מסורת השס

על שם חכמתו · שהיה רב חכם ביותר קרי ליה בן אחותו: **הא קאמר דחכים מוכא** · דהא תרלת דעל שם חכמתו קרייה בן אחותו: **לפלג לבבו לרבים** · כדי שיעהגו בו בני בבל כבוד שבק ליה הלי חטיבתא דאינון לרב הוו נהגי ביה יקר בלאו הכי: **מי בעית אימא** · הא תורה אור דקאמר אל יתיר: **משום שיא גופא** · ומשום הא מילתא דקאמר שמונה עשר חדשים גדלתי וכו': **דלא ידעי מינאי** · אינו ניכר לרבים שהוא מוס: **בטומאה** · לא הוו מקפידין לטהר כליהם: **מי בלעים** · אגם מרים"ק בלע"ז: **אין מכשירין** · וממימי בלעים אלו נשין הלכך לא מקבלה טיסה טומאה: **מי בילים** · הלם טיסה בבילים של תרגולת וחוזו: **קרמיון ופיגה** · נהרות של אגמים: **פסולין** · למי חטאת מפני שהן מי בלעים ואינו מים חיים אל כלי בעינן: **נוטל רשות מרבו** · וכי יהיב ליה רבו רשותא מידק דייק ביה שיהא נשוט פעמים ולא שעו השומעין את דבריו: **לחסר** · מקום: **מוסר לנפום** · נשרות מעט במים ולטחנן במכתשת ולא חיישינן לחימון הואיל וטחנן מיד: **כנגד מתנה ישראל** · הכל מאן דבעי מילתא אזיל לגבי משה דכתיב (שמות לג) והיה כל מבקש ה' וגו' אע"ג שהמתנה ג' פרסאות ואתו לגבי משה רבותא דמשה שאני מתנה ישראל ג' פרסאות דכתיב (במדבר לג) ויחנו על הירדן מבית הישימות עד אבל השטים ואמר רבה בר בר חנה לדידי חזי לי ההוא אתרא והוה תלתא פרסי בעירובין (דף נה:) וכיומא (דף עה:): **רבי חייא חזייה כו'** · לא איתפרס לן מאי בעיא הכא, ולאתה בעיני דהא אתא לאשמעינן אף על גב דרבי חייא תלמידו דרבי הוה ובמקומו דר' הוה לא חלק לו כבוד לרבי מלהפרים זה מן האיסור דלענין אפרושי מאיסורא אין כאן מורה הלכה לפני רבו כדאמרינן בפרק הדר עם הארץ (עירובין סב.) ובמס' שביעית ירושלמי בפרק שלם אלעזר מלאתי בההוא עובדא דההוא דקאי בבית הקברות דלא גרסינן ביה רבי חייא אלא רבי הוה ושני דברים הללו ראה רבי בעכו דלמי בילים אין מכשירין, והאי ולא גרסינן דהוה קאי בבית הקברות אלא בעכו - שבה - ארץ ישראל, ויש בה ארץ העמים אלא אותן העומדים בגבול ארץ ישראל שהיו מגבלין עיסותיהן בטומאה ותמה עד שאמרו לו תלמיד אחד בא לכאן כו' ונשב אותו כהן עומד(ה) בקצה העיר אחון לגבול ארץ ישראל אמר לו והרי הוא זה ארץ העמים שנזרע עליה טומאה בבית הקברות, ואמר ליה: לאו בן אים כהן פלוני אתה כו'? ולכך נשנו מעשים הללו זה אצל זה: **נגב עיניים** · הלך אחר עיניו: **נתן עיניו בגרושה** · ונשאה וממנה טלדתי והיינו חלל: **לפלגא** · כגון **על הגאי** · עליהו ונראה דמיירי להו דונו אותם כמו כגון עד שנה לא עד שנתים ולא יותר: **מאי** · מהני בתוך הזמן לא שרגילים לעשות הדין לו עשו לנו פשרה כמו שרגילין לעשותה דבכה"ג יפה: לא: **גרש שמן** · כשהיה פורש ממנו וידד לבבל: **ברשותיו** · רשות נתונה לך לדון: **אפילו שנים מוכין כו'** · משנה היא [בזה בורר] (לקמן דף כט.): **יופיפו דדיינין** · דהוה ליה כמאן דלא הוה התם ואשכחה דתרי הוא, והאי ואתן בעינן מעיקרא תלתא, דאי נמי גמר דינא בתרי דהוי רובא, שפיר דמי: **שנים שעשו פשרה אין בעלי דינין יכולין לחזור בהן** · שהרי נתרצו ועל פיהן עשו גברא

עין משפט נר מצוה

לז א טו"ש י"ד סימן רמב סעיף ט:

לח ב מיי' פ"ט מהלכות עומאת אוכלין הלכה ח ג ופ"י שם הלכה ח:

לט ג ד מיי' פ"ו מהלכות פרה אדומה הלכה י ופיין בהשגות:

מ ה ו מיי' פ"ה מהלכות תרומות הלכה ב והלכה ג סמג עשין יג טו"ש י"ד סימן רמב סעיף ד:

(נ) מיי' פ"ד מהלכות סנהדרין הלכה ח ט:

מא ז מיי' פכ"ב מהלכות סנהדרין הלכה ו סמג עשין קו טו"ש מ"מ סימן יב סעיף ז:

נוסחא מדויקת

אלא אם כן רחוק ממנו כו' · קבל היתר להורות על מומי בכור

נוסחא

אמר יש לדקדק (היתר להורות "יוכל") בדינו אי"ס ואיתא (אם הוא בכור מומו)

מבנה

סדנה על מעשים הדומה: יש לפסיר מה הקשר בין המעשים בלוי - [1] מעשה לגבי הוראות הלכה הלכות הבלוי אל יוכל) [2] - רק אומר טעמא בעי הוראות ב - טלא להוראה במקום (באמצע) [3] - רבי חייא טעמא טלי ביטות בדינין הקשר על מקרה לא לסמ"ג

רבינו חננאל

ואקשינן למה לי למשקל רשותא בהוראה אי בגמיר יורה ואי לא נמיר רשותא למה ליה ואיפוק, אע"ג דגמיר בעי רשותא משום אותו תלמיד שהורה מי ביצים אין מכשירין ולא פירש כי מי ביצים ההלמון שלהן הוא והשומעין חשבו כי מי בצים הן כדכתיב בגינה גמא בלא בצה וגו' · ושעו בהא דתנן בפרה פרק ח' מי קרמיון ומי פיגה פסולין לנבי המטות (באצוה) בלבי - [3] - רבי חייא טעמא טלי ביטות בדינין הקשר על מקרה לא לסמ"ג

"ואינהו"

נוסחא דינו של שמואל: ע"ל מ"ט דינים דין מבנה קושיות על שמואל

מסורת השס

(ה) רש"י ד"ה רבי עומד נקבה העיר:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה יפה כו' תימה: עיין תורי אבן מגילה דף ח ע"ב ד"ה אין דין:

גליון השס

תוס' ד"ה יפה כו' תימה: עיין תורי אבן מגילה דף ח ע"ב ד"ה אין דין:

על שם חכמתו · שהיה רב חכם ביותר קרי ליה בן אחותו: **הא קאמר דחכים מוכא** · דהא תרלת דעל שם חכמתו קרייה בן אחותו: **לפלג לבבו לרבים** · כדי שיעהגו בו בני בבל כבוד שבק ליה הלי חטיבתא דאינון לרב הוו נהגי ביה יקר בלאו הכי: **מי בעית אימא** · הא תורה אור דקאמר אל יתיר: **משום שיא גופא** · ומשום הא מילתא דקאמר שמונה עשר חדשים גדלתי וכו': **דלא ידעי מינאי** · אינו ניכר לרבים שהוא מוס: **בטומאה** · לא הוו מקפידין לטהר כליהם: **מי בלעים** · אגם מרים"ק בלע"ז: **אין מכשירין** · וממימי בלעים אלו נשין הלכך לא מקבלה טיסה טומאה: **מי בילים** · הלם טיסה בבילים של תרגולת וחוזו: **קרמיון ופיגה** · נהרות של אגמים: **פסולין** · למי חטאת מפני שהן מי בלעים ואינו מים חיים אל כלי בעינן: **נוטל רשות מרבו** · וכי יהיב ליה רבו רשותא מידק דייק ביה שיהא נשוט פעמים ולא שעו השומעין את דבריו: **לחסר** · מקום: **מוסר לנפום** · נשרות מעט במים ולטחנן במכתשת ולא חיישינן לחימון הואיל וטחנן מיד: **כנגד מתנה ישראל** · הכל מאן דבעי מילתא אזיל לגבי משה דכתיב (שמות לג) והיה כל מבקש ה' וגו' אע"ג שהמתנה ג' פרסאות ואתו לגבי משה רבותא דמשה שאני מתנה ישראל ג' פרסאות דכתיב (במדבר לג) ויחנו על הירדן מבית הישימות עד אבל השטים ואמר רבה בר בר חנה לדידי חזי לי ההוא אתרא והוה תלתא פרסי בעירובין (דף נה:) וכיומא (דף עה:): **רבי חייא חזייה כו'** · לא איתפרס לן מאי בעיא הכא, ולאתה בעיני דהא אתא לאשמעינן אף על גב דרבי חייא תלמידו דרבי הוה ובמקומו דר' הוה לא חלק לו כבוד לרבי מלהפרים זה מן האיסור דלענין אפרושי מאיסורא אין כאן מורה הלכה לפני רבו כדאמרינן בפרק הדר עם הארץ (עירובין סב.) ובמס' שביעית ירושלמי בפרק שלם אלעזר מלאתי בההוא עובדא דההוא דקאי בבית הקברות דלא גרסינן ביה רבי חייא אלא רבי הוה ושני דברים הללו ראה רבי בעכו דלמי בילים אין מכשירין, והאי ולא גרסינן דהוה קאי בבית הקברות אלא בעכו - שבה - ארץ ישראל, ויש בה ארץ העמים אלא אותן העומדים בגבול ארץ ישראל שהיו מגבלין עיסותיהן בטומאה ותמה עד שאמרו לו תלמיד אחד בא לכאן כו' ונשב אותו כהן עומד(ה) בקצה העיר אחון לגבול ארץ ישראל אמר לו והרי הוא זה ארץ העמים שנזרע עליה טומאה בבית הקברות, ואמר ליה: לאו בן אים כהן פלוני אתה כו'? ולכך נשנו מעשים הללו זה אצל זה: **נגב עיניים** · הלך אחר עיניו: **נתן עיניו בגרושה** · ונשאה וממנה טלדתי והיינו חלל: **לפלגא** · כגון

מסורת השס

על שם חכמתו · שהיה רב חכם ביותר קרי ליה בן אחותו: **הא קאמר דחכים מוכא** · דהא תרלת דעל שם חכמתו קרייה בן אחותו: **לפלג לבבו לרבים** · כדי שיעהגו בו בני בבל כבוד שבק ליה הלי חטיבתא דאינון לרב הוו נהגי ביה יקר בלאו הכי: **מי בעית אימא** · הא תורה אור דקאמר אל יתיר: **משום שיא גופא** · ומשום הא מילתא דקאמר שמונה עשר חדשים גדלתי וכו': **דלא ידעי מינאי** · אינו ניכר לרבים שהוא מוס: **בטומאה** · לא הוו מקפידין לטהר כליהם: **מי בלעים** · אגם מרים"ק בלע"ז: **אין מכשירין** · וממימי בלעים אלו נשין הלכך לא מקבלה טיסה טומאה: **מי בילים** · הלם טיסה בבילים של תרגולת וחוזו: **קרמיון ופיגה** · נהרות של אגמים: **פסולין** · למי חטאת מפני שהן מי בלעים ואינו מים חיים אל כלי בעינן: **נוטל רשות מרבו** · וכי יהיב ליה רבו רשותא מידק דייק ביה שיהא נשוט פעמים ולא שעו השומעין את דבריו: **לחסר** · מקום: **מוסר לנפום** · נשרות מעט במים ולטחנן במכתשת ולא חיישינן לחימון הואיל וטחנן מיד: **כנגד מתנה ישראל** · הכל מאן דבעי מילתא אזיל לגבי משה דכתיב (שמות לג) והיה כל מבקש ה' וגו' אע"ג שהמתנה ג' פרסאות ואתו לגבי משה רבותא דמשה שאני מתנה ישראל ג' פרסאות דכתיב (במדבר לג) ויחנו על הירדן מבית הישימות עד אבל השטים ואמר רבה בר בר חנה לדידי חזי לי ההוא אתרא והוה תלתא פרסי בעירובין (דף נה:) וכיומא (דף עה:): **רבי חייא חזייה כו'** · לא איתפרס לן מאי בעיא הכא, ולאתה בעיני דהא אתא לאשמעינן אף על גב דרבי חייא תלמידו דרבי הוה ובמקומו דר' הוה לא חלק לו כבוד לרבי מלהפרים זה מן האיסור דלענין אפרושי מאיסורא אין כאן מורה הלכה לפני רבו כדאמרינן בפרק הדר עם הארץ (עירובין סב.) ובמס' שביעית ירושלמי בפרק שלם אלעזר מלאתי בההוא עובדא דההוא דקאי בבית הקברות דלא גרסינן ביה רבי חייא אלא רבי הוה ושני דברים הללו ראה רבי בעכו דלמי בילים אין מכשירין, והאי ולא גרסינן דהוה קאי בבית הקברות אלא בעכו - שבה - ארץ ישראל, ויש בה ארץ העמים אלא אותן העומדים בגבול ארץ ישראל שהיו מגבלין עיסותיהן בטומאה ותמה עד שאמרו לו תלמיד אחד בא לכאן כו' ונשב אותו כהן עומד(ה) בקצה העיר אחון לגבול ארץ ישראל אמר לו והרי הוא זה ארץ העמים שנזרע עליה טומאה בבית הקברות, ואמר ליה: לאו בן אים כהן פלוני אתה כו'? ולכך נשנו מעשים הללו זה אצל זה: **נגב עיניים** · הלך אחר עיניו: **נתן עיניו בגרושה** · ונשאה וממנה טלדתי והיינו חלל: **לפלגא** · כגון